

Crna Gora

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa

IZVJEŠTAJ O RADU
ZA 2017.GODINU

Podgorica, mart 2018.godine

S A D R Ź A J:

I UVOD.....	3
II PRAVNI OKVIR	3-7
III ORGANIZACIJA, KADROVSKA PITANJA I NADLEŽNOST.....	7-10
IV MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA.....	10-11
V BROJ PREDMETA U 2016. GODINI.....	11-13
VI SARADNJA SA DRŽAVNIM ORGANIMA.....	14
VII SARADNJA SA PRAVOBRANILAŠTVIMA.....	15
VIII ZAKLJUČAK.....	15-16

PRILOG:

TABELARNI PRIKAZ „IZ“ – ARHIVIRANIH IZVRŠNIH PREDMETA ZA
IZVJEŠTAJNI PERIOD

TABELARNI PRIKAZ „PZ“ – ARHIVIRANIH PARNIČNIH PREDMETA ZA
IZVJEŠTAJNI PERIOD

I

UVOD

Izvještaj o radu Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore za 2017.godinu sadrži pravni okvir po kome postupa Zaštitnik, organizaciju, kadrovska pitanja i nadležnost, podatke o mirnom rješavanju radnih sporova, podatke o broju predmeta u 2017.godini, kao i saradnju sa državnim organima Crne Gore i ostvarenu međunarodnu saradnju sa organima koji postupaju po istim ili sličnim nadležnostima kao Zaštitnik – pravobranilaštvima. Izvještaj sadrži u prilogu i tabelarni prikaz IZ – arhiviranih izvršnih predmeta za izvještajni period, kao i tabelarni prikaz PZ arhiviranih parničnih predmeta za izvještajni period.

II

PRAVNI OKVIR

Osnovni zakoni na kojima se zasniva rad Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore su:

1. Zakon o državnoj imovini
2. Zakonik o krivičnom postupku
3. Krivični zakonik
4. Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima
5. Zakon o Budžetu
6. Zakon o državnim službenicima i namještenicima
7. Zakon o državnoj upravi
8. Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti
9. Zakon o eksproprijaciji
10. Zakon o Fondu rada
11. Zakon o Glavnom gradu
12. Zakon o igrama na sreću
13. Zakon o inspekcijskom nadzoru
14. Zakon o isplati devizne štednje građana položene kod ovlašćenih banaka sa sjedištem van Crne Gore
15. Zakon o izvršenju i obezbjeđenju

16. Zakon o javnim nabavkama
17. Zakon o koncesijama
18. Zakon o lokalnoj samoupravi
19. Zakon o lukama
20. Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova
21. Zakon o morskom dobru
22. Zakon o nacionalnim parkovima
23. Zakon o načinu i uslovima vraćanja imovine stečene radom i poslovanjem zemljoradničkih zadruga i zadrugara poslije 1. jula 1953. godine
24. Zakon o nasljeđivanju
25. Zakon o obligacionim odnosima
26. Zakon o opštem upravnom postupku
27. Zakon o parničnom postupku
28. Zakon o policiji
29. Zakon o poljoprivrednom zemljištu
30. Zakon o posredovanju
31. Zakon o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju
32. Zakon o Prijestonici
33. Zakon o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine
34. Zakon o privatizaciji privrede
35. Zakon privrednim društvima
36. Zakon o putevima
37. Zakon o radu
38. Zakon o ratifikaciji Građanskopravne konvencije o korupciji
39. Zakon o regulisanju obaveza i potraživanja po osnovu ino duga i devizne štednje građana
40. Zakon o slobodnom pristupu informacijama
41. Zakon o sprječavanju sukoba interesa
42. Zakon o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini
43. Zakon o stečaju
44. Zakon o sudovima
45. Zakon o šumama
46. Zakon o svojinsko-pravnim odnosima
47. Zakon o svojinsko upravljačkoj transformaciji
48. Zakon o tajnosti podataka

- 49. Zakon o upravnom sporu
- 50. Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata
- 51. Zakon o vanparničnom postupku
- 52. Zakon o vodama
- 53. Zakon o Vojsci Crne Gore
- 54. Zakon o vraćanju ranijim vlasnicima poljoprivrednog zemljišta iz društvene svojine
- 55. Zakon o zaradama državnih službenika i namještenika
- 56. Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku.

Zaštitnik je u postupanju dužan da primjenjuje podzakonske propise, prije svih uredbe, kako one koje se odnose na organizaciju i način rada državne uprave, tako i uredbe kojima se propisuju uslovi, način i postupak vršenja stvarno-pravnih ovlašćenja, odnosno drugih imovinskih prava i obaveza na državnoj imovini.

U primjeni propisa Zaštitnik se stara da se ostvaruju prava garantovana Evropskom konvencijom o ljudskim pravima.

Primjena zakona, podzakonskih akata, međunarodnih ugovora i konvencija, odnosno opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava je pravni okvir za rad ovog organa, što proizilazi iz namjene, odnosno cilja kojem služi državna imovina kojom se raspolaže, koristi i upravlja u javnom interesu, a to je ostvarivanje funkcija Crne Gore, lokalne samouprave, državnih organa i organa lokalne samouprave, odnosno obavljanje djelatnosti javnih službi čiji je osnivač Crna Gora, odnosno lokalna samouprava.

Stoga je postupanje Zaštitnika ne samo određeno, već i usmjereno ka tom cilju, pa je suština i svrha svakog pojedinačnog postupka, u konačnom, pravilna primjena propisa, čime se mjeri uspješnost u radu ovog organa.

Zakonom o državnoj imovini („Sl.list CG“ br. 21/09 i 40/11), uspostavljen je Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, čija je nadležnost propisana u članu 53 „Crnu Goru, njene organe i javne službe čiji je osnivač država, a nemaju svojstvo pravnog lica, pred sudovima i drugim državnim organima zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, koji ima položaj zakonskog

zastupnika.“ U prethodnom članu propisano je da se zaštita prava svojine i drugih imovinskih prava u državnoj imovini vrši u skladu sa opštim propisima, čime se afirmiše ravnopravnost Države u građansko-pravnim odnosima sa drugim subjektima prava. Zaštitnik je ovlašten da prije pokretanja postupka preduzme potrebne radnje radi sporazumnog razrješenja spornog odnosa, ako priroda spora to dopušta, što korespondira sa odredbama Zakona o parničnom postupku i drugih zakona i propisa kojima se uređuje posredovanje i mirno rješavanje radnih sporova. Takođe, Zaštitnik je obavezan da organima čija imovinska prava i interese zastupa, na njihov zahtjev, daje pravna mišljenja u vezi sa zaključenjem ugovora i o drugim imovinsko-pravnim pitanjima.

U cilju ostvarivanja poslova iz propisane nadležnosti, Zakon obavezuje sve organe da Zaštitniku, na njegov zahtjev, dostave tražene informacije i dokumentaciju. U tom pravcu posebno treba istaći da ne postoji uvijek blagovremena dostava traženih informacija i dokumentacije od strane organa koje Zaštitnik zastupa, o čemu je iskazana i konstatacija u Izvještaju Državne revizorske institucije, za 2015.godinu. S tim u vezi, u 2017.godini uspostavljena je bolja saradnja kroz redovne konsultacije sa Ministarstvom odbrane i Ministarstvom unutrašnjih poslova, kod kojih organa postoje najveći broj tužbi iz oblasti radnih sporova u kojima zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa. Takođe, valja ukazati i na to da je u ovom izvještaju konstatovano da i Kancelarija Zaštitnika ima obavezu da blagovremeno dostavlja sve presude u odnosu na organe koje zastupa, što Kancelarija Zaštitnika i čini, gdje je takođe ostvarena znatno bolja saradnja sa svim ministarstvima i u odnosu na blagovremeno dostavljanje ministarstva nisu prigovarala radu Zaštitnika. Blagovremeno dostavljanje je od velikog značaja zbog procjene organa koje Zaštitnik zastupa da u paricionom roku dobrovoljno izvrše presude i time smanje troškove kako žalbenog tako posebno izvršnog postupka.

Zakonom o državnoj imovini propisana je nadležnost Zaštitnika, a odredbama iz članova 58, 59 i 60 Zakon uređuju se pitanja u vezi sa funkcionisanjem organa te propisuje postupak imenovanja Zaštitnika i zamjenika Zaštitnika, obavezu dostavljanja godišnjeg izvještaja o radu, kao i formiranje stručne službe Zaštitnika.

Kao što je poznato, Zaštitnik imovinsko- pravnih interesa osnovan je Zakonom o državnoj imovini od 26.februara 2009.godine. Međutim, iako samostalan, ovaj organ posao obavlja kao organ uprave iako svi zakonski zastupnici Državeu

okruženju imaju položaj organa pravosuđa u sistemu vlasti, bilo da se radi o pravobranilaštvima ili Državnom odvjetništvu Hrvatske.

I ovdje valja napomenuti da funkciju Zaštitnika i zamjenika Zaštitnika u Kancelariji u Podgorici obavlja 8 lica, funkciju zamjenika Zaštitnika u Kancelariji u Kotoru obavljaju 2 lica, a u Bijelom Polju, takođe, funkciju zamjenika Zaštitnika obavljaju 2 lica.

Što se tiče stručno saradničkog kadra, u Kancelariji u Podgorici postoje 3 stručna saradnika, u Kancelariji Kotor 2 stručni saradnik, a u Kancelariji Bijelo Polje 1. Ovi podaci, imajući u vidu nadležnost i obaveze Zaštitnika ustanovljene Zakonom o državnoj imovini, ukazuju na to da bi povećanjem stručno saradničkog kadra bio olakšan rad kako Kancelarije u Podgorici, tako i u Kotoru i Bijelom Polju, a posebno bi bilo u većini slučajeva omogućeno prisustvo na ročištima, što se često ističe kao zamjerka Zaštitniku da se u pojedinim vrstama sporova uglavnom izjašnjava pismenim putem. Međutim, iskazani broj zamjenika i stručnih saradnika koji mogu zastupati po sudovima je nedovoljan da pokrije obavezu zastupanja ne samo pred sudovima nego i pred organima uprave – Upravi za nekretnine i Komisiji za restituciju. Usvojena je izmjena Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta kod Zaštitnika kojim je predviđen povećan broj stručnih saradnika, čime se doprinosi efikasnosti rada Zaštitnika.

III ORGANIZACIJA, KADROVSKA PITANJA I NADLEŽNOST

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore ostvaruje nadležnost kao jedinstven inokosni organ, obrazujući tri organizacione jedinice radi postupanja pred sudovima i organima uprave na području Crne Gore. U Kancelariji u Podgorici, osim zastupanja pred sudovima u Podgorici, Nikšiću, Danilovgradu i Cetinju i organima uprave na područjima ovih sudova, koordinira se i prati rad kancelarija u Bijelom Polju i Kotoru, radi istovjetnog postupanja u predmetima iste vrste.

Kancelarija u Podgorici daje pravna mišljenja o ugovorima i drugim pitanjima u vezi sa upravljanjem, korišćenjem i raspolaganjem državnom imovinom.

Kancelarija u Bijelom Polju postupa pred sudovima u Bijelom Polju, Beranama, Pljevljima, Žabljaku i Kolašinu, odnosno organima uprave sa tog područja.

Kancelarija u Kotoru postupa pred sudovima i organima uprave u Ulcinju, Baru, Kotoru i Herceg Novom.

Kao zakonski zastupnik Države, u ostvarivanju svog djelokruga Zaštitnik je samostalan u granicama koje su propisane Zakonom i dužan je da, kada se radi o imovinskim sporovima od naročitog značaja za Državu, ili o sporovima povodom stvari i drugih dobara čija je tržišna vrijednost iznad 30.000,00 € postupi u skladu sa stavom Vlade, ako se namjerava odreći tužbenog zahtjeva, priznati tužbeni zahtjev, zaključiti poravnanje ili odustati od pravnog lijeka (član 54 Zakona).

U izvještajnom periodu, kao i u prethodnom, postupanje Zaštitnika dominantno je određeno brojem zaposlenih – kako zamjenika, tako službenika i namještenika u stručnoj službi Zaštitnika. Ukupan broj zamjenika Zaštitnika u sve tri kancelarije je 11, uposlenih službenika 7, i namještenika 12.

Zaštitnik, u prvom stepenu, u parničnim, vanparničnim, athezionim i izvršnim postupcima, zastupa Državu pred petnaest osnovnih, dva viša suda (kada se otvara rasprava) i Privrednim sudom Crne Gore, odnosno u upravnim postupcima, u prvom stepenu, pred tri komisije za povraćaj i obeštećenje i pred dvadesetjednom područnom jedinicom Uprave za nekretnine, pred Javnom ustanovom Centar za posredovanje i Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova.

U postupcima po redovnim i vanrednim pravnim lijekovima, po tužbama u upravnim sporovima, postupa pred dva viša suda, Apelacionim sudom, Upravnim sudom i Vrhovnim sudom.

Analizom i upoređenjem broja zamjenika i saradnika sa postupcima u kojima isti postupaju evidentno je da postoji nedovoljan broj zamjenika i stručnih saradnika da bi se funkcija Zaštitnika iz njegove nadležnosti mogla na pravi način i kvalitetno obavljati, kako to predviđa Zakon o državnoj imovini. Takođe, radi konačnog utvrđenja položaja Zaštitnika u sistemu državne uprave, nadležnosti ovog organa, kadrovske popunjenosti Vlada je svojim Zaključkom zadužila nadležno Ministarstvo finansija da pripremi predlog novog Zakona o Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa, čija se izrada očekuje ubrzo.

Evidencije, praćenje i kontrola postupanja kod Zaštitnika se, od osnivanja, obavlja preko upisnika čija je sadržina opredijeljena vrstama postupka. Riječ je o upisniku PZ za parnične predmete, upisnik RZ za vanparnične i ostale građanske postupke, upisnik IZ za izvršne postupke i postupke obezbjeđenja, UZP upisnik za predmete upravnih postupaka, i upisnik M za pravna mišljenja. Osim toga, uspostavljen je upisnik ZU u koji se, osim zaštitničke uprave unose uputstva za postupanje u pojedinim karakterističnim predmetima, vode predmeti po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, predmeti koji se odnose na sprovedene postupku javnih nabavki, zapisnici sa kolegijuma.

Osim toga, svaki izvršilac pojedinačno koristi internu dostavnu knjigu iz koje se utvrđuje datum prijema i predaje predmeta, a u rokovnicima evidentiraju postupci i druge obaveze koje su od značaja za ostvarivanje funkcije organa.

Međutim, uspostavljanjem elektronskog vođenja evidencije unaprijedio bi se rad u pisarnicama i to, posebno, povezivanjem podataka u kancelarijama. To ne znači da bi prestala potreba za uspostavljenom formom upisnika, ali bi se otklonila mogućnost da ista lica iz istog pravnog i činjeničnog osnova, pred različitim organima, pokreću postupke i, eventualno, nezakonito uspiju (dva puta) u istoj pravnoj stvari. Elektronska obrada podataka po imenima stranaka učesnika u postupcima jedinstvena za sve tri organizacione jedinice isključila bi mogućnost zloupotreba kroz vođenje duplih postupaka (npr. pred Agencijom i sudom, ili istovremeno pred sudom opšte mjesne nadležnosti i sudom nadležnim prema prebivalištu tužioca).

U toku je postupak izrade softvera za vođenje elektronske evidencije svih predmeta koji su u radu kod Zaštitnika, a koji softver će uskoro biti urađen od strane Ministarstva javne uprave, na koji način će se omogućiti Zaštitniku da ima detaljnu evidenciju svih postupaka koji se vode pred nadležnim sudovima i organima uprave u sprovima u kojima je Država Crna Gora stranka.

Takođe, Zaštitniku bi se omogućilo da blagovremeno i olakšano dostavlja tražene podatke kako organima koje zastupa, tako i ostalim licima koja na to imaju pravo po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama.

Postojeći sistem evidencije sporova koje vodi Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa ne omogućava efikasnu pretragu i nije sveobuhvatan radi čega i ne omogućava

uspješno upravljanje izdacima za sudske sporove, i kao što je već rečeno, stvara rizik da jedno pravo po istom osnovu bude naplaćeno dva ili više puta. Ovakvo stanje konstatovano je i izvještajem o reviziji uspjeha Državne revizorske institucije i obavezan Zaštitnik da obezbijedi elektronski sistem evidencije.

IV MIRNO RJEŠAVANJE RADNIH SPOROVA

Zakonom o mirnom rješavanju radnih sporova („Sl.list RCG“ br. 16/07 i „Sl.list CG“ br. 53/11) uređuje način i postupak mirnog rješavanja, osim kolektivnih, i individualnih radnih sporova. U 2017.godini kod Zaštitnika je formirano 104 predmeta pokrenutih pred Agencijom radi ostvarivanja prava iz rada i po osnovu rada velikog broja državnih službenika i namještenika. Takođe, pred sudovima redovne nadležnosti, u značajnom broju pokrenuti su i parnični postupci – u najvećem broju po tužbama službenika i namještenika Ministarstva unutrašnjih poslova, ali i Ministarstva odbrane. Predmet postupaka su naknade za rad van redovnog radnog vremena, naknada za neiskorišćene godišnje odmori, za isplatu zarada nakon sudskog poništavanja odluka disciplinskih organa o prestanku radnog odnosa i uplatu doprinosa, naknade za odvojeni život, za terenski dodatak, za službena putovanja, za troškove stručnog osposobljavanja, za povrede na radu, za nagrade, za rad u radnim grupama... Gotovo da nema nijednog segmenta radnog prava (pa i šire) a da zaposleni, državni službenici i namještenici, bez razlike po vrsti posla i ovlaštenja, nijesu tvrdili da su uskraćeni u tom smislu.

Broj pokrenutih postupaka, sudskih i pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova, najveći je prema Ministarstvu unutrašnjih poslova i Sudovima, a određeni broj postupaka su pokrenuli i zaposleni u ZIKS-u. Konkretno, pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova Zaštitnik je u izvještajnom periodu formirao ukupno 105 predmeta. Broj predmeta je manji od broja lica učesnika u postupcima, jer se u istom postupku rješavaju zahtjevi većeg broja zaposlenih.

U 2017.godini Centar za posredovanje je dobio 169 tužbi u kojima je Država bila tužena od čega je u 29 predmeta postignut sporazum, a u 28 nije prihvaćeno posredovanje, dok je 75 predmeta prenijeto u 2018.godinu.

Postupajući po Sporazumu radi isplate zaposlenima u organima državne uprave razlike za neisplaćeni topli obrok i regres, nadležni organi koje zastupa Zaštitnik su u jednom broju zahtjeva postupili po ovom Sporazumu, međutim i u 2017.godini postoji veliki broj predmeta sa ovakvim zahtjevima, a posebno su počele da pristižu i tužbe za isplatu kamate zbog neblagovremene isplate po ovim zahtjevima. Ovo sve ukazuje da problematika radnih sporova mora biti prvenstveno rješavana u organima državne uprave koji imaju svoje pravne službe i koji su o svim presudama i sudskoj praksi u ovim sporovima upoznati, te koji bi blagovremenim isplatama osnovanih zahtjeva u znatnom smanjili troškove postupaka pred sudom a posebno postupaka kod Javnih izvršitelja. Uočava se da u 2017.godini broj ovih tužbi, misli se na radne sporove, se ne umanjuje, već se po istim osnovima ali za drugi vremenski period, od strane zaposlenih u organima državne uprave, ponovo traži isplata iznosa koji po visini predstavljaju znatno manje iznose u odnosu na troškove koji se stvaraju kada ovi postupci dođu pred sud.

V BROJ PREDMETA U 2016.GODINI

U 2017.godini Zaštitnik je postupao u predmetima, kako je prikazano:

Kancelarija Podgorica:

- „PZ“ parnični upisnik 3481 predmeta
- „RZ“ vanparnični i ostali građanski upisnik 1547 predmeta
- „UZP“ upravni upisnik 377 predmeta
- „IZ“ izvršni upisnik 8454 predmeta
- „ZU“ upisnik 926 predmeta
- „M“ upisnik 33 predmeta

Kancelarija Bijelo Polje:

- „PZ“ parnični upisnik 1690 predmeta
- „RZ“ vanparnični i ostali građanski upisnik 185 predmeta
- „UZP“ upravni upisnik 621 predmeta

- „IZ“ izvršni upisnik 3147 predmeta
- „ZU“ upisnik 28 predmeta

Kancelarija Kotor:

- „PZ“ parnični upisnik 399 predmeta
- „RZ“ vanparnični i ostali građanski upisnik 132 predmeta
- „UZP“ upravni upisnik 567 predmeta
- „IZ“ izvršni upisnik 1963 predmeta
- „ZU“ upisnik 119 predmeta

Ukupan broj parničnih predmeta koji je bio u izvještajnom periodu u radu kod Zaštitnika predstavlja zbir aktivnih predmeta iz prethodnog perioda, zaključno sa 31.decembrom 2017.godine i iznosi:

Kancelarija u Podgorici u izvještajnom periodu ima ukupno 12214 parnična predmeta, od čega:

- iz prošlog perioda 8733 i
- broj novoformiranih predmeta 3481
- od ukupnog broja predmeta arhivirano je 3098, a prenijeto u 2018.godinu 9116 predmeta

Kancelarija u Bijelom Polju u izvještajnom periodu ima ukupno 3950 parnična predmeta, od čega:

- iz prošlog perioda 2215 i
- broj novoformiranih predmeta 1690
- od ukupnog broja arhivirano je 1587 predmeta, a prenijeto u 2017.godinu 2318 predmeta

Kancelarija u Kotoru u izvještajnom periodu ima ukupno 1887 parnična predmeta, od čega:

- iz prošlog perioda 1488
- broj novoformiranih predmeta 399
- od ukupnog broja arhivirano je 414 predmet, a prenijeto u 2017.godinu 1473predmeta

Dakle, ukupno je arhivirano – završeno 5099 predmeta, aktivno 12907 predmeta, što znači da je u izvještajnom periodu ovaj organ postupao u 18006 parnična predmeta, što je u odnosu na 2016. godinu (17318), oko 688 predmeta više.

S obzirom da Zaštitnik postupa i u postupcima stečaja po Zakonu o stečaju, ukupno je u 2017.godini u radu kod Zaštitnika bilo 501 predmeta u kojima Zaštitnik, pred Privrednim sudom u Podgorici, i sada postupa.

Izvještaj sadrži tabelarni prikaz arhiviranih predmeta u parnici, kao i izvršnih predmeta prema vrijednosti glavnog potraživanja, parničnih troškova i troškova izvršenja, razrađen u odnosu na ministarstvo.

U upravnim postupcima Zaštitnik je postupao pred 21 (dvadesetjednom) područnom jedinicom Uprave za nekretnine Crne Gore, tri Komisije za povraćaj i obeštećenje, kao i pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova.

U odnosu na izvršne postupke i primjenu Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, moglo bi se istaći da je u pitanju realizacija pravosnažnih odluka te da postoje intervencije Zaštitnika uglavnom zbog troškova postupka, osim toga Zaštitnik pokreće protivizvršenja kada izdejstvuje ukidanje ili preinačenje pravosnažnih presuda po vanrednom pravnom sredstvu od strane Vrhovnog suda, koji rokovi su kratki i nijesu ni u jednom slučaju propušteni. Protivizvršenje je karakteristično uglavnom za postupke naknade štete zbog neosnovanog lišenja slobode.

Istovremeno, Zaštitnik je postupao u 40novoformiranih predmeta u postupcima radi naknade štete zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

VI SARADANJA SA DRŽAVNIM ORGANIMA

Saradnja sa državnim organima ostvaruje se kroz primjenu odredbe člana 56 Zakona o državnoj imovini i člana 57 istog zakona, koji propisi omogućavaju ostvarenje osnovne nadležnosti Zaštitnika i njegovo valjano postupanje u zaštiti državne imovine.

Ovdje posebno treba napomenuti da nadležni organi koje zastupa Zaštitnik ne dostavljaju blagovremeno podatke koji bi Zaštitniku omogućili kvalitetno zastupanje, niti dostavljaju neophodnu dokumentaciju u zakonom predviđenom

roku. Ovakvog postupanja utiče na tok i ishod postupaka u kojima Zaštitnik zastupa organe i uvećavaju se troškovi postupka. Takođe, organi koje zastupa Zaštitnik, a posebno se to odnosi na Ministarstvo odbrane i Ministarstvo unutrašnjih poslova su u ovoj godini otpočeli sa inicijativom za mirno rješavanje radnih sporova, kao i drugih vrsta sporova u kojima je to moguće, radi čega Zaštitnik sugeriše da svi organi koje Zaštitnik zastupa odrede lica sa kojima bi Kancelarija Zaštitnika ostvarila pravovremenu komunikaciju radi pokušaja mirnog rješavanja sporova. Ovo se posebno odnosi na mirno rješavanje sporova pred Centrom za posredovanje, sa kojim Zaštitnik ima dobru komunikaciju i koji je u 2017. godini uzeo aktivno učešće u postupku posredovanja.

Takođe treba napomenuti da u predmetima u kojima su donijete pravosnažne i izvršne presude, i u kojima već postoji formirana sudska praksa, organi koje Zaštitnik zastupa ne postupaju po ovim presudama u paricionom roku, već omogućavaju da se putem prinudne naplate preko javnih izvršitelja troškovi postupka i pored već enormnih cifara, znatno uvećavaju.

Ovo je posebno primjetno kod tzv. sporova male vrijednosti gdje troškovi postupka uveliko prevazilaze visinu tužbenog zahtjeva. Takođe, organi koje Zaštitnik zastupa ne vrše analizu uzroka nastanka sporova da ne bi dolazilo do ponavljanja istih, što bi bilo vrlo jednostavno da imaju lica koja su direktno zadužena za komunikaciju sa Zaštitnikom, jer bi se na taj način blagovremeno, prije pokretanja sudskih postupaka, moglo ući u postupak mirnog rješavanja spora bilo pred Agencijom za mirno rješavanje sporova, bilo pred Centrom za posredovanje, što bi umnogome smanjilo troškove. Ovo posebno kada se radi o radnim sporovima koji se mogu rješavati u neposrednom odnosu između tuženog organa i zaposlenog, čime bi se smanjio broj predmeta koji se vode pred sudovima, a time i troškovi postupka, posebno u sporovima u kojima postoji već utvrđena sudska praksa i koji su samim podnošenjem tužbe, unaprijed izgubljeni.

VII SARADNJA SA PRAVOBRANILAŠTVIMA

Na osnovu uvida u ranije izvještaje Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa koji su dostavljani Vladi Crne Gore, uočava se da je Zaštitnik ostvarivao saradnju i to u 2010. godini sa pravobranilaštvima bivših jugoslovenskih republika u organizaciji

NATO i OTAN skupa, koji je održan u Neumu, a u 2013.godini kontaktima sa Generalnim pravobraniocem Republike Slovenije i Republičkim pravobranilaštvom Srbije. Međutim, formalizovan oblik ove saradnje ne postoji.

VIII

ZAKLJUČAK

Na osnovu svega izloženog, Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa, posebno ukazuje na ogroman broj predmeta pristiglih u 2017.godini 21217 u kojima Zaštitnik postupa, te na činjenicu da postoji nedovoljna kadrovska i tehnička opremljenost usve tri kancelarije Zaštitnika. Posebno Zaštitnik ukazuje da postojeći broj zamjenika, a naročito stručno saradničkog osoblja, nije u mogućnosti da sveobuhvatno, kako se to od ove institucije očekuje, zastupa interese Države Crne Gore pred sudovima i drugim nadležnim organima, o čemu postoji tabelarni prikaz u ovom izvještaju. U tom pravcu neophodno bi bilo povećanje kako broja zamjenika, tako posebno broja stručnih saradnika koji bi u jednom broju manje složenih predmeta bili u mogućnosti da obavljaju funkciju Zaštitnika, kako je ona predviđena Zakonom o državnoj imovini. Zaštitnik ukazuje da je programom rada Vlade za 2016.godinu bilo predviđeno donošenje Zakona o Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa – IV kvartal, koji bi poboljšao normativni okvir u kome Zaštitnik postupa, pa time i kvalitetno postupanje ove institucije. Zakon o Zaštitniku još uvijek nije donijet, ali je njegovo donošenje u proceduri, pri čemu je po mišljenju Zaštitnika ključno da se ovim zakonom utvrdi položaj Zaštitnika i definišu njegove nadležnosti, imajući u vidu da slični organi u okruženju ne postoje, već funkciju, sličnu funkciji Zaštitnika obavljaju pravobranilaštva, u Hrvatskoj državno odvjetništvo, a što samim položajem ovih organa ukazuje na njihova šira ovlaštenja i postupanje u javnom interesu.

Izmjena Zakona o parničnom postupku koja je dala pravo Zaštitniku- Državi za naplatu troškova postupka u sporovima u kojima je spor riješen u korist države, uticala je na smanjenje broja tužbi. Međutim, imajući u vidu nedovoljne kadrovske kapacitete i broj podnijetih tužbi, započetih sudskih postupaka, Zaštitnik ukazuje da ova izmjena neće imati adekvatni fiskalni uticaj, jer se troškovi mogu naplatiti samo u odnosu na ročišta na kojima je zastupnik države prisustvovao. Prema broju postupaka i broju Zamjenika Zaštitnika nemoguće je da prisustvo

svim ročištima bude obezbijedjeno. Zato je i iz ovog razloga neophodno što hitnije donošenje Zakona o zaštitniku, radi adekvatne primjene svih propisa koji se na njega odnose i kvalitetne zaštite imovinsko pravnih odnosa Države Crne Gore.

Takođe, Zaštitnik svoje poslove obavlja i u tehnički neadekvatno opremljeno prostoru, a posebno u Kancelariji Kotor, o čemu je takođe Vlada donijela Zaključak da se ovaj problem od strane Uprave za imovinu prioritetno riješi, ali taj problem još uvijek nije riješen.

Elektronska evidencija koja je trebala biti uspostavljena kod Zaštitnika još uvijek nije uspostavljena, što otežava blagovremenu komunikaciju između Zaštitnika i organ koje zastupa, kao i drugih lica koji imaju pravo na blagovremene informacije koje je Zaštitnik dužan da im pruži po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama.

Zaštitnik je u 2017.godini podnosio kvartalne izvještaje – informacije o broju primljenih tužbi, njihovoj vrsti i strukturi te o novčanim sredstvima koja su sa državnog trezora kvartalno isplaćivana po osnovu izgubljenih sporova. Prema ovim izvještajima ukupan iznos koji je u 2017. godini isplaćen sa državnog trezora je 20.267.168,27 eura, uz napomenu da su u ovu isplatu uključeni sporovi koji su započeti i okončani u ranijem periodu. Takođe, Zaštitnik je prema kvartalnim izvještajima u ovom periodu ostvario po osnovu dobijenih sporova iznos od 17.238.180,66 eura.

U prilog ovog izvještaja nalaze se tabelarni prikazi „IZ“, arhiviranih izvršnih predmeta i tabelarni prikaz „PZ“ arhiviranih parničnih predmeta za izvještajni period.

Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa

